

Bölüm 18

ÖĞRETMEN ADAYLARININ MÜCADELE SPORLARINA YÖNELİK TUTUMLARI

Cüneyt TAŞKIN¹
Umut CANLI²

GİRİŞ

Eğitim; süreç içerisinde girdi ile çıktının davranış değişikliği olarak değerlendirildiği, programlamasından derste öğretimine, öğretmeninden idarecisine kadar disiplinli bir mücadele gerektiren kaynağı, üreticisi, çalışanı, ürünü insan olan bir topyekûn mücadele ve özveri işidir. Mücadele denildiğinde aklımıza ilk olarak spor gelmektedir. Spor; disiplindir ve kültürdür (Yücel, 2003). En genel anlamıyla spor; kendine özgü kuralları olan genelde yarışmaya dayanan bedensel ve zihinsel yeteneklerin gelişimini sağlayan, eğitici ve eğlendirici uğraşlardır (The World Taekwondo Federation, [WTF], 1986). Spor; bireysel ve takım sporları olarak 2 gruba ayrılır.

Bireyin bedensel, motorik ve zihinsel performanslarını ortaya koyabileceği, içerisinde bireysel mücadeleyi barındıran bir spor dalını yapmaya ihtiyaç duyması ve bunu yaparken de belli bir sportif eğitime tabi tutulması, kendini ifade ettiği bir spor branşına yönelmektedir. Sporunun spora devam edip etmeyeceği o kişinin öğrenme güdüleri ile yakından ilişkilidir (Kayapınar, 2016).

Eserpek'e (1981, akt. Canakay, 2006) göre insan, parçası olduğu toplumda ve sosyal gruplarda diğer insanlarla etkileşmesinin ürünü olan karmaşık bir varlıktır. İnsan doğduğu andan itibaren hem fizik hem de sosyal çevresiyle etkileşime girmekte ve etkileşme durumunun beklentileri yönünde kişilik özellikleri, tutumlar, davranış biçimleri ve dünya görüşü geliştirecek yönde sosyalleşmektedir. Tutumlar dinamik, devamlı, teşvik edici ve güdüleyicidir. Tutumlar kişilerin düşünce, duygu ve davranışlarını etkileyerek onların yaşamlarına yön verir (Tavşancıl, 2002).

Tutum kavramı bir yapı olarak görülmektedir, doğrudan gözlenemez çünkü tutum bir “ön düşünce biçimi” ya da “ruhsal ve sinirsel bir hazırlık” olarak nite-

¹ Kırkpınar Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Trakya Üniversitesi, Edirne-Türkiye, e-posta: cuneyttaskin@trakya.edu.tr

² Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ-Türkiye, e-posta: ucanli@nku.edu.tr

đine başladıklarında kendilerine olumlu dđnüş yapacak olması araştırmamızın hedefleri ile örtüşmektedir. Sadece beden eğitimi branşı değil tüm öğretilenlik branşlarının lisans döneminde çeşitli sorsal faaliyetlere katılması ve mücadele duygusunu tatması gerekmektedir.

Spor hayat gibidir, her anında farklı bir zorluk çıkmakta ve bu zorluk karşı-sında yapılması gereken öğrenilmiş, tecrübe edinilmiş beceriler bulunmaktadır. Eğitim ailesine katılacak öğretilen adaylarının zorluklarla mücadele edebilecek mental tecrübeye ihtiyaçları vardır. Bu çalışma program geliştirme uzmanlarına yardımcı olmak amacı ile fikir verecek olursa; tüm öğretilen adaylarının üniversite hayatlarında sorsal faaliyetlere katılarak mücadele edecekleri uygulamalı spor derslerini öğretilen programlarına konması gerektiğidir.

KAYNAKLAR

- Albright, J. J., & Park, H. M. (2009). Confirmatory factor analysis using amos, LISREL, Mplus, SAS/STAT CALIS.
- Atasoy, B., & Kuter, F. Ö. (2005). Küreselleşme ve Spor. Uludađ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18(1), 11-22.
- Canakay, U. (2006). Müzik teorisi dersine ilişkin tutum ölçeği geliştirme. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Pamukkale Ün. Eğit. Fak. Denizli, 26-28 Nisan, s.297-310.
- Cattell, R. B. (1957). Personality and motivation structure and measurement.
- Connaughton, D., Wadey, R., Hanton, S., & Jones, G. (2008). The development and maintenance of mental toughness: Perceptions of elite performers. Journal of sports sciences, 26(1), 83-95.
- Crust, L., & Azadi, K. (2010). Mental toughness and athletes' use of psychological strategies. European Journal of Sport Science, 10(1), 43-51.
- Crust, L., & Clough, P. J. (2011). Developing mental toughness: From research to practice. Journal of Sport Psychology in Action, 2(1), 21-32.
- Çelik, O. V. (2011). Basketbol oyuncularının görüşlerine göre antrenörlerin karizmatik liderlik özelliklerinin takım bütünlüğüne etkisi. Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Eskişehir.
- Dow, K. E., Wong, J., Jackson, C., & Leitch, R. A. (2008). A comparison of structural equation modeling approaches: The case of user acceptance of information systems. Journal of Computer Information Systems, 48(4), 106-114.
- Erdem M. (2008). Amerikan futbolu sporcularında sporda güdülenme ölçeğinin geliştirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- George, D. & Mallery, M. (2010). SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference (17.0 update). Boston: Pearson.
- Gibson, A. (1998). "Mental toughness." New York: Vantage Press.
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. Articles, 2.
- Hox, J. J., & Bechger, T. M. (1995). Comparing and Combining Different Approaches to the Multitrait-multimethod matrix.
- Jones, G. (2002). What is this thing called mental toughness? An investigation of elite

- sport performers. *Journal of applied sport psychology*, 14(3), 205-218.
- Jones, G., Hanton, S., & Connaughton, D. (2002). "What is this thing called mental toughness? An investigation of elite sport performers." *Journal of Applied Sport Psychology*, Vol: 14, 205-218.
- Kayapınar, F. Ç., Temür, S., Akcan, F., & Temür, M. (2016). Mücadele sporlarına ilişkin tutum ölçeği geliştirme çalışması. *International Journal of Sport, Exercise & Training Sciences*, 2(2), 82-88.
- Kaiseler, M., Polman, R., & Nicholls, A. (2009). Mental toughness, stress, stress appraisal, coping and coping effectiveness in sport. *Personality and individual differences*, 47(7), 728-733.
- Keklik İ. (2010). Gelişim Psikolojisi. Selim Kitabevi, s.70-88.
- Kocaekşi, S. (2010). Hentbol bayan milli takımında zaman değişimi ve performansın grup sargınlığı, sportif kendine güven, öz-yeterlik, hedef yönelimi ve yarışma kaygısı üzerine etkisi. Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Loehr, J. (1982). *Mental toughness training for sports: Achieving athletic excellence*. Plume.
- Lomax, R. G., & Schumacker, R. E. (2004). *A beginner's guide to structural equation modeling*. psychology press.
- Munro, B. H. (2005). *Statistical methods for health care research (Vol. 1)*. lippincott williams & wilkins.
- Özgüven, İ. E. (1999). *Psikolojik Testler*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Pehlivan, H. (2014). Sporda Mental Dayanıklılık Ölçeđi Uyarlama: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Manisa.
- Ramazanođlu F. ve Çoban B. (2004). Elit taekwondocuların spor doyum düzeylerinin belirlenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:14, Sayı:2, s.321-330.
- Rosenthal, R., & Rosnow, R. L. (1991). *Essentials of behavioral research: Methods and data analysis*. Boston, MA.
- Sheard, M. (2012). *Mental toughness: The mindset behind sporting achievement*. Routledge.
- Sheard, M., Golby, J., & Van Wersch, A. (2009). Progress toward construct validation of the Sports Mental Toughness Questionnaire (SMTQ). *European Journal of Psychological Assessment*, 25(3), 186-193.
- Schreiber, J. B., Nora, A., Stage, F. K., Barlow, E. A., & King, J. (2006). Reporting structural equation modeling and confirmatory factor analysis results: A review. *The Journal of educational research*, 99(6), 323-338.
- Şimşek, Ö. F. (2007). Yapısal eşitlik modellemesine giriş:(temel ilkeler ve LISREL uygulamaları). Ekinoks.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. Allyn & Bacon/Pearson Education.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- The World Taekwondo Federation (WTF). (1986). Taekwondo, Seoul Korea, <http://www.worldtaekwondo.org/> erişim tarihi: 03.01.2019.
- Thelwell, R. C., Such, B. A., Weston, N. J., Such, J. D., & Greenlees, I. A. (2010). Developing mental toughness: Perceptions of elite female gymnasts. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 8(2), 170-188.
- Üstün, Ö. Z. E. N., & Hakan, E. Y. G. Ü. (2010). Spor Psikolojisi ve Türkiye'deki Futbol

- Hakemlerinin Hakemlik Psikolojileri Üzerine Bir Araştırma. Uluslararası Spor Araştırmaları Dergisi, 2(1).
- Vealey, R. S. (1988). Sport-confidence and competitive Orientation: An addendum on scoring procedures and gender differences. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 10(4), 471-478
- Waltz, C. F., Strickland, O. L., & Lenz, E. R. (Eds.). (2010). *Measurement in nursing and health research*. Springer publishing company.
- Wang, J., & Wang, X. (2012). *Structural equation modeling: Applications using Mplus*. John Wiley & Sons.
- Yazıcıoğlu, Y., & Erdođan, S. (2004). *SPSS applied scientific research methods*. Ankara: Detay Publishing.
- Yıldırım, F. (2013). Sportif sürekli kendine güven alt ölçeğinin uyarlanması ve ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerde sportif sürekli kendine güvenin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yücel E., O. (2003). Taekwondocuların durumluluk ve sürekli kaygı düzeyleri ve müsabakalardaki başarılarına etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.